

FDA ปฏิเสธสินค้ากึ่งแช่แข็งจากหลายประเทศในเอเชียเนื่องจากปัญหาสารปฏิชีวนะตกค้าง

ฝ่ายการเกษตรประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครลอสแอนเจลิส ได้ติดตามข่าวสารด้านการนำเข้าสินค้าเกษตรซึ่งรวมถึงสินค้าประมงมายังสหรัฐอเมริกาจากสื่อต่างๆ ของสหรัฐฯ โดยได้พบว่า องค์การอาหารและยาของสหรัฐฯ หรือ FDA (Food and Drug Administration) มีการปฏิเสธสินค้ากึ่งแช่แข็งจากหลายประเทศในเอเชียเนื่องจากปัญหาสารปฏิชีวนะตกค้างอย่างต่อเนื่อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ในปี ๒๕๕๗ FDA ได้ปฏิเสธสินค้ากึ่งแช่แข็งเนื่องจากตรวจพบสารปฏิชีวนะต้องห้ามตกค้างจำนวนรวม ๒๐๘ ครั้งทั่วประเทศ ขณะที่ใน ๔ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ (มกราคม - เมษายน) มีการปฏิเสธสินค้ากึ่งแช่แข็งด้วยสาเหตุเดียวกันนี้แล้วถึง ๑๙๑ ครั้ง (หรือรุ่น) ในจำนวนนี้เป็นสินค้าจากมาเลเซีย ๑๒๙ ครั้ง จากเวียดนาม ๒๙ ครั้ง จากอินเดีย ๒๓ ครั้ง จากจีน ๙ ครั้ง และจากอินโดนีเซีย ๑ ครั้ง ดังนั้น ในช่วง ๔ เดือนแรกของปีนี้จึงมีการปฏิเสธสินค้าเฉลี่ยเดือนละถึง ๔๘ ครั้ง คาดว่าจะมีการปฏิเสธสินค้าในปีนี้น่ามากกว่าปีที่ผ่านมาอย่างแน่นอน โดยสินค้าจากมาเลเซียถูกปฏิเสธมากที่สุด และพบว่าเป็นผู้ผลิตรายเดิมๆ ที่ FDA เคยรายงานไว้ใน Import Alert

๒. การปฏิเสธสินค้ากึ่งแช่แข็งโดย FDA เนื่องจากตรวจพบสารปฏิชีวนะตกค้างในช่วง ๓ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ สูงกว่าอัตราการปฏิเสธสินค้าทั้งปีในช่วง ๑๒ ปีที่ผ่านมา (ปี ๒๕๔๕ - ๒๕๕๖) แสดงให้เห็นว่าในช่วง ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘ นี้ มีการใช้สารปฏิชีวนะต้องห้ามในการเพาะเลี้ยงกุ้งเพิ่มขึ้นเป็นอันมาก

๓. การปฏิเสธสินค้าที่เพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญสอดคล้องกับปริมาณการนำเข้ากุ้งของสหรัฐฯ ที่เพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ราคาสินค้ากึ่งแช่แข็งลดลง โดยในช่วง ๒ เดือนแรก (มกราคม - กุมภาพันธ์) ของปี ๒๕๕๘ สหรัฐฯ มีการนำเข้ากุ้งเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๒ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี ๒๕๕๗ และเมื่อเปรียบเทียบราคากุ้งในช่วงเวลาดังกล่าว ราคากุ้งลดลงจาก ๕.๘๐ เหรียญสหรัฐ/ปอนด์ เหลือเพียง ๔.๘๖ เหรียญสหรัฐ/ปอนด์ หรือลดลงถึงร้อยละ ๑๖ การแข่งขันกันนำเข้ากุ้งจากแหล่งที่มีราคาถูกเพื่อสร้างกำไรของผู้นำเข้าสหรัฐฯ ทำให้มีความเสี่ยงสูงที่จะได้สินค้าคุณภาพต่ำและไม่ได้มาตรฐาน ทั้งที่ยังมีแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์กุ้งจากการเพาะเลี้ยงอีกมากมายที่ผลิตโดยไม่ใช้สารปฏิชีวนะต้องห้าม แต่สินค้าจากประเทศเหล่านั้นย่อมมีราคาที่สูงกว่า

๔. สินค้ากึ่งแช่แข็งจากการเพาะเลี้ยงที่ถูกปฏิเสธทั้งหมดในเดือนเมษายน ๒๕๕๘ มาจากผู้ผลิตจำนวน ๑๐ รายจาก ๔ ประเทศ โดยเป็นของประเทศมาเลเซีย ๕ ราย อินเดีย ๑ ราย เวียดนาม ๑ ราย และจีน ๓ ราย เป็นการตรวจพบทั้งโคลอแรมฟินิคอลส์และไนโตรฟูรานส์ในสินค้ากึ่งแช่แข็งจากมาเลเซีย ในขณะที่ตรวจพบไนโตรฟูรานส์ในกุ้งจากอินเดีย และตรวจพบโคลอแรมฟินิคอลส์ในกุ้งจากเวียดนาม แต่ไม่ได้ระบุชนิดสารปฏิชีวนะต้องห้ามตกค้างในสินค้าที่ถูกปฏิเสธของจีน

๕. FDA ยังรายงานใน Import Alert ที่ผ่านมามีการตรวจพบสาร Enrofloxacin และ Ciprofloxacin ตกค้างในกุ้งจากเวียดนามด้วย นอกจากนี้ สินค้ากึ่งแช่แข็งของอินโดนีเซียถูกปฏิเสธจำนวน ๑ ครั้ง สาเหตุเนื่องจากตรวจพบสารไนโตรฟูรานส์

๖. เว็บไซต์ของ The Southern Shrimp Alliance รายงานว่า บริษัทผู้ผลิตสินค้ากึ่งแช่แข็งของเวียดนามจำนวน ๒ ราย และอินเดียจำนวน ๑ รายที่มีสินค้าถูกปฏิเสธโดย FDA ได้รับการรับรองตามมาตรฐาน

BAP หรือ Best Aquaculture Practices Program ทั้งนี้ แม้แต่เว็บไซต์ของภาคอุตสาหกรรมของเวียดนามและศูนย์ข้อมูลการค้าของกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า (Trade Information Center of Vietnam's Ministry of Industry and Trade) ของรัฐบาลเวียดนามยังยอมรับว่า เกษตรกรเวียดนามยังคงมีการใช้สารปฏิชีวนะกันอย่างแพร่หลายในกระบวนการเพาะเลี้ยงกุ้ง

๗. ในช่วงเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน ปี ๒๕๕๗ หน่วยงานรับผิดชอบหรือ Competent Authority ของประเทศผู้นำเข้าสินค้าอาหารทะเลต่างๆ ได้รายงานผลการตรวจพบสารปฏิชีวนะต้องห้ามตกค้างในกุ้งแช่แข็งซึ่งสอดคล้องกับการตรวจพบโดย FDA ของสหรัฐฯ ดังนี้

- European Union's Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF) ของสหภาพยุโรปรายงานการปฏิเสณสินค้ากุ้งจำนวนรวม ๖ ครั้ง แบ่งเป็นจากเวียดนาม ๔ ครั้ง อินเดีย ๑ ครั้ง และจีน ๑ ครั้ง โดยตรวจพบ Oxytetracycline และ Doxycycline ในกุ้งจากเวียดนาม ตรวจพบไนโตรฟูรานส์ในกุ้งจากอินเดีย และตรวจพบคลอแรมฟินิคอลส์ในกุ้งจากจีน

- Japan's Ministry of Health, Labour and Welfare หรือกระทรวงสาธารณสุขของญี่ปุ่น รายงานการตรวจพบสารปฏิชีวนะจำนวนรวม ๙ ครั้ง ในกุ้งจากเวียดนาม ๓ ครั้ง และกุ้งจากอินเดีย ๖ ครั้ง โดยตรวจพบ Enrofloxacin และ Furazolidone (อนุพันธ์ของไนโตรฟูรานส์) ในกุ้งจากเวียดนาม และตรวจพบ Furazolidone ในกุ้งจากอินเดีย

- Canadian Food Inspection Agency (CFIA) ของแคนาดาตรวจพบสารปฏิชีวนะตกค้างในกุ้งจากเวียดนาม ๒ ครั้ง โดยตรวจพบสาร Fluoroquinolones นอกจากนี้ ในวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ CFIA ยังได้รายงานการตรวจพบสาร Amphenicols ในกุ้งจากบริษัทผู้ประกอบการรายใหญ่ของไทยด้วยจำนวน ๑ ครั้ง

ข้อคิดเห็นของฝ่ายการเกษตรฯ

๑. ถึงแม้ไทยจะไม่ได้อยู่ในกลุ่มประเทศที่สินค้ากุ้งถูกปฏิเสณโดย FDA เนื่องจากการตรวจพบสารปฏิชีวนะตกค้างก็ตาม สาเหตุส่วนหนึ่งเนื่องจากไทยมีการส่งออกสินค้ากุ้งไปยังสหรัฐฯ และประเทศอื่นๆ ลดลงเป็นอย่างมากเพราะขาดแคลนวัตถุดิบจากปัญหาโรคกุ้ง EMS อีกทั้งภาครัฐและเกษตรกรไทยตระหนักถึงปัญหาด้านสารตกค้าง จึงดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อควบคุมและงดการใช้ยาและสารเคมีต้องห้าม แต่หากผู้ประกอบการไทยมีการนำเข้ากุ้งจากประเทศต่างๆ โดยเฉพาะจากประเทศเพื่อนบ้านมาผลิตและส่งออก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการรักษาลาด ก็จำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างระมัดระวัง เพื่อไม่ให้สินค้าจากวัตถุดิบนำเข้าเหล่านี้มีสารปฏิชีวนะตกค้างและส่งผลให้สินค้าไทยต้องถูกปฏิเสณไปด้วย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของไทยและความเชื่อมั่นของผู้บริโภค รวมถึงส่งผลกระทบต่อการผลิตและส่งออกกุ้งของไทยในระยะยาว

๒. การตรวจพบสารปฏิชีวนะตกค้างในสินค้ากุ้งจากไทยโดย CFIA ของรัฐบาลแคนาดาเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่ามาตรการการควบคุมสารตกค้างยังคงมีข้อบกพร่อง ทั้งนี้ จำเป็นจะต้องตรวจสอบแหล่งที่มาวัตถุดิบด้วย หากเป็นวัตถุดิบในประเทศแสดงให้เห็นว่ายังคงมีการใช้สารปฏิชีวนะต้องห้ามอยู่

๓. เห็นควรที่ภาครัฐ เกษตรกร และผู้ผลิตของไทยจะต้องเพิ่มความระมัดระวังในการควบคุมกำกับดูแลการจำหน่าย การใช้สารปฏิชีวนะและสารเคมีต้องห้ามอื่นๆ ในระหว่างการเพาะเลี้ยงรวมถึงขั้นตอนการ

ตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ เนื่องจาก FDA และหน่วยงานรับผิดชอบของประเทศต่างๆ ย่อมรับทราบสถานการณ์ระหว่างกันผ่านทางเว็บไซต์และสื่อต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว จึงเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบสินค้านำเข้าเป็นอย่างมาก ส่งผลให้โอกาสที่จะตรวจพบสินค้าไม่ได้มาตรฐานเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับด้วย

ที่มา: www.shrimpalliance.com

ฝ่ายการเกษตรประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครลอสแอนเจลิส
พฤษภาคม ๒๕๕๘